

Mgr Emilia Czerniejewska
Wrocław – UP

Mgr Marek Dubiński

Mgr Karolina Borzyńska
Wrocław – PWr

**NOWE PROJEKTY, CENNE INICJATYWY
I CIEKAWY PRZEDSIĘWZIĘCIA BIBLIOTEK NAUKOWYCH
– SPRAWOZDANIE Z VIII KONFERENCJI NAUKOWEJ
KORPORACJI BIBLIOTEKARZY WROCŁAWSKICH**

Dnia 2 grudnia 2016 r. w Dolnośląskiej Bibliotece Pedagogicznej we Wrocławiu miała miejsce jednodniowa, ogólnopolska VIII konferencja naukowa pt. Nowe projekty, cenne inicjatywy i ciekawe przedsięwzięcia bibliotek naukowych, zorganizowana przez Korporację Bibliotekarzy Wrocławskich (KBW) i Dolnośląską Bibliotekę Pedagogiczną (DBP). Konferencja została połączona z uroczystością jubileuszu 70. urodzin Pani Profesor Marii Piśtyczak-Majerowicz – bibliotekoznawcy, bibliotekarza – praktyka, „spiritus movens” Korporacji Bibliotekarzy Wrocławskich.

Konferencję otworzyła prezes Korporacji mgr Ewa Grabarska (Biblioteka Uniwersytecka we Wrocławiu), która przywitała gości i uczestników przybyłych z Wrocławia, Krakowa, Gdańska, Poznania, Warszawy, Środy Śląskiej, Jeleniej Góry, Opola, Kalisza oraz Nowego Targu. Stwierdziła, że: „Tak liczne uczestnictwo jest oczekiwane i świadczy (...), że robimy coś dla kogoś... Żyjemy w świecie dynamicznych zmian. Potrzeby i oczekiwania społeczne też się zmieniają, a my chcemy dotrzymać kroku tym zmianom...” Następnie głos zabrała prof. M. Piśtyczak-Majerowicz, która wyraziła życzenie, aby z roku na rok na tej konferencji było więcej młodych osób. Z satysfakcją podkreśliła, że udało się zmobilizować wrocławskie środowisko bibliotekarskie do pisania publikacji.

Zgłoszone referaty podzielono na trzy części. Z zaplanowanych dziesięciu prezentacji, wygłoszono osiem, ponieważ nie dotarły na miejsce prelegentki z Politechniki Białostockiej.

Pierwszy referat pt.: *Biblioteka Inteligentna – nowe inicjatywy bibliotek systemu biblioteczno-Informacyjnego Uniwersytetu Przyrodniczego w Krakowie*, wygłosiły mgr Maria Stachnik i mgr Renata M. Zając (Biblioteka Główna Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie). Na początku wystąpienia zdefiniowały pojęcie biblioteki inteligentnej jako instytucji uczącej się. Podstawą jej działania jest konieczność zdobywania i umiejętnego wykorzystywania wiedzy oraz budowanie dobrej komunikacji z otoczeniem. Biblioteki oprócz zadań statutowych wspierają macierzyste jednostki w pozyskiwaniu osób zainteresowanych oraz użytkowników biblioteki. Realizują to min. przez organizację zajęć dla dzieci i młodzieży jako potencjalnych użytkowników biblioteki naukowej. Jak słusznie zauważyły referentki, współczesne biblioteki muszą udowadniać, że są potrzebne, nowoczesne i przyjazne użytkownikom. W tym celu prowadzą wiele działań promocyjnych, prezentujących bibliotekę jako instytucję, która współdziała w pracy naukowej i aktywnie wspiera jednostki naukowe. Jako praktyczny przykład promocyjnej działalności posłużyło stanowisko do spraw projektów przy Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie. Zadaniem osoby zatrudnionej na tym stanowisku jest organizacja imprez, warsztatów, seminariów i wykładów we współpracy ze środowiskiem uczeni. Wspólnie realizując projekty promuje się naukę oraz bibliotekę.

Mgr Justyna Buczyńska-Laba (Biblioteka Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie) oraz mgr Barbara Krasieńska (Biblioteka Główna Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie) wygłosiły referat pt. *Projekt Digital Humanities Laboratory Info Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie jako przykład działań zmierzających do technicyzacji pracy w bibliotekach naukowych oraz wykorzystania humanistyki cyfrowej w nauczaniu akademickim*. Na wstępie autorki wyjaśniły czym jest humanistyka cyfrowa (*Digital Humanities*) oraz przedstawiły pokrótce jej rozwój w Polsce i na świecie. Następnie omówiły historię oraz funkcjonowanie projektu, którego efektem było powstanie pracowni naukowo-badawczej pod nazwą Laboratorium Humanistyki Cyfrowej (*DHLab Info*) działającej przy Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie. Koordynatorem działań jest dr Iwona Pietrzkiewicz – zastępca dyrektora Instytutu Nauk o Informacji Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie.

Mgr Barbara Barańska-Malinowska (Biblioteka Główna Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu) w referacie pt. *„ROL-BIB” - nowa inicjatywa bibliotek uczelni wyższych o profilu rolniczo-przyrodniczym* przedstawiła korzyści płynące ze współpracy pomiędzy bibliotekami. Prelegentka przypomniała główne cele kooperacji, wymieniła czynniki wpływające na potrzebę współpracy oraz podała przykłady wspólnych inicjatyw. Podkreśliła znaczenie seminariów i konferencji organizowanych w ramach książnic tego samego typu: biblioteki techniczne (POLBIT – seminaria i spotkania robocze); biblioteki medyczne – konferencje problemowe; biblioteki ekonomiczne – ogólnopolskie narady, sesje naukowe. Przybliżyła najważniejsze daty i wydarzenia z historii współpracy bibliotek o profilu rolniczo-przyrodniczym, której początki się-

gają roku 1955, kiedy powołano do życia Centralną Bibliotekę Rolniczą. Szczegółowo omówiła najnowszą inicjatywę bibliotek rolniczo-przyrodniczych – cykliczne seminaria pod nazwą ROL-BIB, które będą miały charakter naukowy charakter naukowy, zakładający praktyczne wykorzystanie prezentowanej wiedzy. Ponadto mają służyć wymianie doświadczeń, wypracowaniu wspólnych rozwiązań, ze szczególnym uwzględnieniem nowych zadań i obowiązków nałożonych na biblioteki przez uczelnie i MNiSW. Seminarium zorganizowane przez Bibliotekę Główną Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu w dniach 2-3 czerwca 2016 r. poświęcone było wymianie doświadczeń związanych z wdrażaniem i realizacją zadań w zakresie sprawozdawania danych o publikacjach pracowników naukowych do Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on przez biblioteki naukowe. Na zakończenie wystąpienia prelegentka wymieniła ciekawe przedsięwzięcia Biblioteki UPWr zrealizowane w ramach Dni Przyrodników na Uczelni: *Nawarz piwa z biblioteką* (2015), *Kreatywna Lokomotywa, czyli Teatrzyk Jednego Dnia* (2015), *Kawowe hece w bibliotece* (2016), *Oczaruj książkę nową zakładką* (2016).

Dr Dawid Kościwicz (Biblioteka Główna Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu) wygłosił referat pt. *Uzyskanie dostępu do poufnych mikrodanych Eurostatu jako poszerzenie zakresu usług informacyjnych biblioteki naukowej – na przykładzie Biblioteki Głównej Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu*. Zaprezentował usługę, w której bierze udział BG Uniwersytetu Ekonomicznego polegającą na pośredniczeniu w dostępie do mikrodanych Eurostatu. Informacje opracowywane w Urzędzie Statystycznym Unii Europejskiej są gromadzone na potrzeby baz danych administracji publicznej i mają niejawnny charakter. Prelegent szczegółowo omówił podstawowe pojęcia, procedury oraz obowiązujące akty prawne, które pozwalają pracować z mikrodanymi Eurostatu. Przedstawił też, w jaki sposób przebiegało wdrażanie oraz jak obecnie funkcjonuje procedura przechowywania i udostępniania tych danych w BG Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu.

Pierwszą część konferencji zakończyła przerwa kawowa, w czasie której uczestnicy prowadzili ożywione rozmowy kularowe.

Drugą część konferencji rozpoczęła mgr Agnieszka Adamiec (Biblioteka Główna Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie), która w swoim wystąpieniu pt. *Przykłady dobrych praktyk w tworzeniu kursów e-learningowych w bibliotekach* szczegółowo omówiła zalety i wady e-learningu w oparciu o badania ankietowe, przeprowadzone w 2010 r. wśród studentów Ośrodka Kształcenia na Odległość (OKNO) Politechniki Warszawskiej. Przedstawiła kryteria oceny kursów internetowych przyjętych w badaniach. Następnie referentka poddała analizie kursy, w których brała udział w latach 2012-2016, w tym organizowane przez Bibliotekę Pedagogiczną w Ciechanowie, Bibliotekę Pedagogiczną w Elblągu, Bibliotekę Uniwersytecką w Warszawie oraz serwis Elektroniczna Biblioteka Pedagogiczna SBP.

Najwięcej emocji podczas konferencji, wywołało interesujące wystąpienie mgr Anny Zelmańskiej-Lipnickiej i mgr Anny Polańskiej (Biblioteka Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku) pt. *Wyzwania związane z ewidencją, digitalizacją i opracowaniem spuścizny po artyście rzeźbiarzu Franciszku Duszeńce przechowywanej w Bibliotece Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku*. Poprzedził je krótki film dotyczący życia artysty autorstwa Anny Zelmańskiej-Lipnickiej. Projekt, a właściwie jego pierwsza część (następne są przygotowywane) jest przykładem ścisłej współpracy środowiska naukowego i biblioteki. Najbliższa rodzina Duszeńków, tj. żona i syn artysty Marcin związani byli z ASP w Gdańsku. W 2013 r. żona Franciszka Duszeńki, Urszula Ruhnke-Duszeńko przekazała Uczelni dokumentację prywatną i zawodową artysty, zawierającą m. in.: fotografie, rysunki, maszynopisy, korespondencję, recenzje oraz zrzekła się praw autorskich na rzecz biblioteki. Po uzyskaniu grantu w ramach programu „Ochrona i cyfryzacja dziedzictwa kulturowego” zrealizowano projekt „Digitalizacja i ewidencja spuścizny po artyście rzeźbiarzu Franciszku Duszeńce przechowywanej w Bibliotece ASP w Gdańsku”. Prelegentki szczegółowo omówiły problemy, metodykę oraz wyniki pracy. Podczas realizacji i po jego zakończeniu projekt promowany był w środkach masowego przekazu oraz w portalach społecznościowych. Powstał specjalny film reklamujący sam projekt oraz sylwetką artysty, udostępniony szerokiemu gronu widzów w Internecie.

Kolejny zaplanowany referat pt. *Biblioteka Politechniki Białostockiej 3.0*, nie został zaprezentowany, ponieważ nie dojechały referentki Anna Sidorczuk, Elżbieta Kierejczuk, Ewa Zwierzyńska, Anna Wykowska (Biblioteka Politechniki Białostockiej).

Po krótkiej przerwie mgr Ewa Dąbrowska (Biblioteka Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie) wystąpieniem pt. *Swoje chwalimy, cudze znamy: działalność Biblioteki Jagiellońskiej w ocenie jej dyrektora* rozpoczęła trzecią część spotkania. Naczelna myśl prezentacji „Obecnie najbardziej stałą rzeczą w bibliotece jest zmiana” powinna być właściwie mottem konferencji. Formalne podejście do tematu było nietypowe a nawet nowatorskie. Dyrektorzy Biblioteki Jagiellońskiej – w formie wywiadu - omawiali dokonane oraz konieczne ich zdaniem, zmiany gwarantujące nowoczesną funkcjonalność biblioteki naukowej. Referentka omówiła główne działania i aktywności Biblioteki Jagiellońskiej, wykraczające poza statutowe zadania biblioteki naukowej. Na wstępie prelegentka przybliżyła ewolucję poglądów na rolę i zadania biblioteki naukowej w Polsce na tle światowych trendów i w powiązaniu z postępem technicznym. Potwierdzając opinie dyrektorów, uznała stworzenie i rozwój Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej oraz funkcjonowanie repozytorium, a także powstającą w jego ramach Bibliografię Pracowników - za największe osiągnięcia. Polecanym przez autorkę, nowoczesnym rozwiązaniem po przeprowadzonej wcześniej reorganizacji jest powoływanie zespołów zadaniowych do celów doraźnych. Dzięki udziałowi pracowników z różnych oddziałów, ich wiedzy i doświadczeniom łatwiej i skuteczniej rozwiązywać można problemy.

Mgr Sylwia Dorota Chamerlińska i mgr Rafał Krawiec (Biblioteka Główna Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu) zaprezentowali *Program szkolenia bibliotekarzy rozpoczynających drogę zawodową na przykładzie Biblioteki Głównej Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu*. Referat przedstawili młodzi bibliotekarze ze świeżym spojrzeniem na działalność oraz potrzeby biblioteki. Z jednej strony zwrócili uwagę, że obecnie pracownik musi być merytorycznie dobrze przygotowany, elastyczny, szybko reagować na zmiany szeroko rozumianego otoczenia. Z drugiej strony podkreślili, że powinien być zmotywowany perspektywą awansu oraz „godnych zarobków”. Stereotypowego „podawacza książek” musi zastąpić profesjonalista, który nie tylko potrafi dotrzeć do żądanej przez użytkownika informacji, ale także odpowiednio ją przetworzyć. Prelegenci proces pozyskiwania pracownika podzielili na kilka etapów. Pierwszym etapem jest rekrutacja. Referujący zaznaczyli, że już w ofercie pracy w taki sposób powinien być określony profil kandydata aby zgłosili się tylko ludzie odpowiadający dokładnie na potrzeby i wymagania pracodawcy. Już na tym etapie należy poznać kandydata ze stanowiskiem i warunkami pracy oraz skonfrontować je z jego wymaganiami i oczekiwaniami, co pozwoli uniknąć pomyłki. Podkreślili, iż należy brać pod uwagę predyspozycje kandydata, przypisując go do określonego stanowiska. Omówiono również ważny etap adaptacji pracownika na nowo obsadzonym stanowisku i realizowana zgodnie z wdrożonym *Programem szkolenia bibliotekarzy rozpoczynających pracę funkcjonującym w BG UE we Wrocławiu*. Nowy pracownik poznaje wszystkie oddziały biblioteki, kończąc na tym, w którym będzie docelowo pracował. Następnie rozpoczyna rodzaj stażu prowadzonego techniką mentorską. Przez dwa miesiące przyucza się. Przez semestr, co podkreślają referujący w atmosferze życzliwej współpracy i pomocy adept nabywa potrzebnych umiejętności. Po tym okresie powinien samodzielnie pracować. Ważne jest, co może zaskakuje w ustach młodych pracowników, utrzymywanie dobrej atmosfery w pracy jako czynnika stymulującego postęp w funkcjonowaniu biblioteki i wspomagającego rozwój kadry.

Po zaprezentowaniu wszystkich referatów odbyła się dyskusja, podczas której najwięcej pytań skierowano do dra Dawida Kościewicza. Zapytania dotyczyły mikrodanym z Eurostatu oraz procedur, jakie trzeba przejść (lub warunków, jakie trzeba spełnić), aby uzyskać dostęp do poufnych danych. Duże zainteresowanie i wśród słuchaczy wywołała prelekcja nt. spuścizny po prof. Franciszku Duszeńce. Jedną z uczestniczek konferencji (mgr Emilia Czerniejewska) ze wzruszeniem odkryła w prezentacji dotyczącej artysty wątki rodzinnej historii. Mgr Marek Dubiński (Centrum Wiedzy i Informacji Naukowo-Technicznej Politechniki Wrocławskiej) przypomniał o cennej inicjatywie zapoczątkowanej przez Panią Profesor Marię Pidlypczak-Majerowicz, która zachęcała przygotowujących się do egzaminu na bibliotekarza dyplomowanego, do opracowywania biogramów zasłużonych pracowników wrocławskich bibliotek naukowych. Dzięki temu powstało wiele cennych, często bardzo szczegółowych opracowań dokumentujących lokalne środowisko bibliotekarskie i jego osobowości.

Ostatnią częścią konferencji, przygotowaną w formie niespodzianki, był uroczysty Jubileusz Pani Profesor Marii Pidłypczak-Majerowicz. Jubilatka we wrześniu 2016 roku skończyła 70 lat, i członkowie Korporacji postanowili ten fakt uczcić 2 XII 2016 roku podczas konferencji naukowej. Pani Profesor Maria Pidłypczak-Majerowicz „od zawsze” inspirowała i dopingowała wrocławskich bibliotekarzy, zainteresowanym pomagała w przygotowaniach do państwowego egzaminu na bibliotekarzy dyplomowanych oraz w innych pracach i zadaniach, w tym wielu obecnym członkom i sympatykom KBW. Podczas uroczystości uświetnionej tortem okolicznościowym, Jubilatka otrzymała dwa egzemplarze specjalnie oprawionej książki, opublikowanej jako 12 tom „Z Problemów Bibliotek Naukowych Wrocławia”. Publikację udało się wydać dzięki finansowemu wsparciu: Uniwersytetu Wrocławskiego, Biblioteki Głównej Uniwersytetu Opolskiego oraz Biblioteki Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego. Księga jubileuszowa *Pro bibliothecarum et bibliothecariorum bono* zawiera dwie części: pierwszą gromadzącą wspomnienia osób, które na swojej drodze zawodowej lub życiowej spotkały Panią Profesor. Wiele z nich zostało przez Jubilatkę zainspirowanych. Drugą część stanowią wybrane przez redaktorki serii artykuły naukowe zrecenzowane przez dr hab. Małgorzatę Korczyńską-Derkacz oraz kilka zdjęć z Jubileuszu.

Niepowtarzalna atmosfera, autentyczna chęć dzielenia się doświadczeniami na polu zawodowym sprawiają, że część uczestników rokrocznie przyjeżdża na tę konferencję w celu wymiany poglądów i umiejętności praktycznych. Konferencja ma już ogólnopolski zasięg i ugruntowaną pozycję w środowisku. Materiały z Konferencji znajdują się na stronie Korporacji oraz w Dolnośląskiej Bibliotece Cyfrowej (<http://www.dbc.wroc.pl/dlibra/docmetadata?id=36064&from=publication>)

Prof. dr hab. Maria Pidłypczak-Majerowicz

Referaty

Dr Dawid Kościewicz, Wrocław – UE

Mgr Anna Zelmańska-Lipnicka, mgr Anna Polańska, Gdańsk – ASP

Uczestnicy Konferencji

Rozmowy kularowe

od lewej: prof. dr hab. Anna Aleksiewicz, mgr Emilia Czerniejewska, mgr Janina Haupa, prof. dr hab. Maria Pidłypczak-Majerowicz, prof. dr hab. Małgorzata Derkacz

Gratulacje dla prof. dr hab. Maria Pidłypczak-Majerowicz składają mgr Marek Dubiński, ks. dr Jerzy Witczak, mgr Małgorzata Świrad

Od lewej: prof. dr hab. Zofia Sienkiewicz, mgr Bożena Górna, prof. dr hab. Bożena Koredczuk, dr hab. Aneta Firlej-Buzon, prof. dr hab. Maria Pidłypczak-Majerowicz, nad pamiątkową księgą „Pro bibliothecarum et bibliothecariorum bono”

Fotografie: Emilia Czerniejewska